

VÁCI EGYHÁZMEGYE
SZINÓDUSI ÖSSZEFOGLALÓ (RÖVIDÍTETT VÁLTOZAT)
EGYHÁZMEGYEI SZAKASZ
2022. ÁPRILIS

BEVEZETÉS - a szinódusi tapasztalat újraolvasása

Az „egy úton járás” nagyon sokféleképpen értelmezik az Egyház tagjai. Kiderült, hogy az egyház szinodális gyökereinek újrafelfedezése iránt úgy a klérus, mint a civilek körében meglehetősen mérsékelt érdeklődés. Nagyon szűk réteget szólított meg a szinodális folyamat. A reflexiókból az látszik, hogy egyfajta paradigmaváltásra van szükség ahhoz, hogy az Egyház Testének minden tagja érezze, hogy fontos része az egésznek.

Rá kell találnunk az Egyház új közösségi tereire, kommunikációs formáira és missziós felületeire, hogy jobban kapcsolatban legyünk egymással és a környezetünkkel. Gyakran nehezünkre esik minden olyan lépést megtenni, ami látszólag szembe megy hagyományainkkal, megszokásainkkal, prekoncepcióinkkal, klerikalizmusunkkal, de talán akkor is változtatnunk kell, ha ezen változások után sokan nem követnek majd minket a jelenlegi hívek közül.

A papságnak kb. egyharmada aktivizálta magát a szinodális folyamatban. A helyi feladatok ellátásának „kényszere” sokszor teherként nehezedik a papokra, emiatt a kívülről érkezett javaslatokat is teherként élik meg.

TÉMÁK SZERINTI SZINTÉZIS

1. téma: TÁRSAK AZ ÚTON

- Az emberek élő, nyitott, hiteles, örömteli Egyházra vágnak. Igény van arra, hogy a népegyházi működési mechanizmusokat felváltsa a közösségösszetartó hit megélése. A tekintélyegyház ma már nem működőképes.
- A plébános irányít, de kapcsolatának nyitottabbnak kellene lennie a hívek felé. Szükség van a hívek plébániai aktivitására, emellett a papi háttértámogatás fontos, hogy megmaradjon. Civil szakembereket kellene bevonni a plébánia életébe, akár anyagi támogatással.
- Az egyházközség tagjai, csoportjai sokszor elszigeteltek, de vágnak az egymáshoz való kapcsolódásra. Megfigyelhetők generációs különbségek és a tekintélyhez való helytelen viszonyulás is.
- Fontos lenne a fiatalokat feladatokkal megbízni, nyitni a digitális világ felé. Az egyházi iskolák és a plébániák kapcsolatát érdemes lenne szorosabbra fűzni.
- A papok korszerű képzése elengedhetetlen.

2. téma: MEGHALLGATÁS

- A hívek nem azt várják, hogy a plébániákon legyen egy „mindent megoldó pap”, hanem természetesnek érzik, hogy a közösségi feladatmegosztás növeli a hatékonyságot. Ugyanakkor inkább bíznák a hívek az egyházi személyekre a közösség jövőjének alakítását, nem vitatva a civilek szerepének szükségszerű erősítését.
- Az egyházban szolgálatot végzők (akolitusok, kántorok, hitoktatók) megbecsültségét alacsonynak ítélik a válaszadók. Ha az Egyházat intézményi struktúraként vizsgáljuk, sokat segíthetne az, ha jól szabályozott folyamatok, világos elvárások és felelősségi körök kerülnének kialakításra.
- Úgy kell formálni a katekézist is, a hitéletet, szentségek kiszolgálását és szolgálattelvők életét, hogy a fogyatékkal élők is tudjanak szentségekhez járulni.

3. téma: MEGNYILVÁNULÁS

- A válaszadók pozitív visszajelzést adtak a plébániai levelezőlisták szerepéről és a honlapokról. Jó lenne, ha a levelezőlisták a közösség tagjainak köznapi életéről is közölnének információt annak érdekében, hogy szükség esetén segítséget kérhessenek és segítséget nyújthassanak a hívek egymásnak. A helyi sajtó szigorú plébánosi ellenőrzése azonban bizalmatlanságot szül.
- Hasznos lenne, ha az Egyház bátrabban élne az internetes ige hirdetés eszközével.
- Az egyházi iskolákban tanító pedagógusoknak összekötő szerepe lehetne az egyházköziség és a civil társadalom között. Jó lenne, ha az egy plébániához tartozó hittanárok legalább havi rendszerességgel megbeszélhetnék a feladatokat és tapasztalatokat a plébánossal, a világi elnökkel.
- Fontos, hogy a papok időnként személyes megjelenésükkel is erősítsék a helyi közösségeket, azokat is, amelyeket nem ők vezetnek.

4. téma: ÜNNEPLÉS

- A nagyobb ünnepeinken való részvételt illetően is csökkenés figyelhető meg.
- Kiemelkedően fontos, hogy a liturgiában résztvevő felszenteltek összhangban legyenek egymással a liturgián kívüli életben is.
- A beavató szentségek kiszolgáltatásának olyan közösségi alkalmaknak kell lenniük, amely a frissen szentséggel ellátottak és a közösség számára is megerősödést jelentenek.
- Az egyházi zenéhez kapcsolódóan nem az a kérdés, hogy orgonás vagy gitárral kísért énekek legyenek, hanem hogy a zene igényes legyen és a hívek együtt tudják énekelni azokat.
- Fontos, hogy a híveket felkészítsük a liturgia és a szentmise méltó ünneplésére, például katekézis keretében.
- Fontos, hogy a felavatottaknak (diakónusok, akolitusok) a plébános értelmes feladatokat adjon és bevonja őket a plébániai élet szervezésébe.

5. téma: KÖZÖS KÜLDETÉSÜNKÉRT VALÓ FELELŐSSÉG MEGOSZTÁSA

- Egyházunkat számos tényező veszélyezteti; a paphiány, a magukat vallásosnak tartók hiteltelen életvitele, az élő istenkapcsolat hiánya, az Egyház szolgáltató intézménnyé válása. A hívők elöregedése, eltűnése a templomból és a fiatalok kiábrándulása az Egyházból szomorú tünetként jelzi a gondokat.

- Komoly igényük lenne arra a híveknek, hogy a belső és külső missziós tevékenységet a papjaink irányításával végezzék, tanuljanak erről, mert az evangelizálás sokak számára nehézséget okoz. Fontos misszió számukra a teremtésvédelem, a lelkiismereti szabadság biztosítása, a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépés, és az elkötelezett keresztény értékrend szerinti életmód.

6. téma: PÁRBESZÉD AZ EGYHÁZBAN ÉS A TÁRSADALOMBAN

- Kevés lehetőség van arra, hogy a hívek kifejezhessék véleményüket a gazdaság, a nemzetiségiek, a más felekezetű keresztények, a nem keresztények és a fogyatékkal élők témájában. A legnagyobb feszültség az aktuálpolitizálásban figyelhető meg. Nehezen sikerül a klérusnak megtalálni az arany középutat az Egyház társadalmi tanítása és felelősségvállalása, valamint a politikai korrektség és az aktuálpolitizálás között.

7. téma: ÖKUMENIZMUS ÉS VALLÁSKÖZI PÁRBESZÉD

- A válaszadók kétharmada teljes mértékben elfogadja Katolikus Egyházunk tanítását. Ugyanakkor a hívek szerint egyértelmű nyitottságra lenne szükség a más felekezetű keresztények felé. Hatékony megoldásnak tűnhetnek a közös dicsőítő vagy evangelizációs alkalmak. Kiemelték a kölcsönös elfogadás fontosságát, a türelmet és a békességet a párbeszéd létrejöttéhez.

8. téma: TEKINTÉLY ÉS RÉSZVÉTEL

- A világi hívők nincsenek mindenhol kellően bevonva az egyházközséget érintő döntésekbe, hiányolják az egyháztanács testületének rendszeres összehívását, az ötletek meghallgatását.
- Papjainkról az a kép él, hogy igen aktívak, nagyon elfoglaltak, és ez sok esetben a lelkipásztorkodás rovására mehet.
- A sok pozitívum mellett meg kell említeni, hogy előfordul a tekintélyelvű, egyszemélyi kormányzás a helyi egyházon belül. A plébánosoknak érdemes lenne jobban támogatni a helyi közösségek működését.

9. téma: MEGKÜLÖNBÖZTETÉS ÉS DÖNTÉS

- Majdnem minden válaszadó szentségekben részesült, hiszik, hogy az imádságban a Szentlélek szól hozzájuk, és fontosnak tartják az ima szerepét. Saját bevallásuk alapján az Egyház tanítását követik, szorosan valamely plébániához tartoznak.
- A papok tisztelete általános, s a túlnyomó többség barátságosnak, korrektnek tartja a papját. A püspök szava meghatározó, figyelem övezi. A válaszadók úgy érzik, hogy lehetnek közvetlenek a papokkal, érdemi kérdésekben azonban nehezebben elérhetőnek érzik őket. A válaszadók nagy többsége örömmel vesz részt a közösség életében.
- A papok jelenlétét a közösségi alkalmakon, illetve családi eseményeken mindenki nagyon szívesen veszi, sőt kifejezetten igényli.

10. téma: ÖNMAGUNK FORMÁLÁSA A SZINODALITÁSBAN

- Igénylik a hívek a pap-diakónus-világi segítők együttműködésének gördülékenyebb megszervezését, a képzett segítők számának növelését. A csoportok karakterére szabott lelki gyakorlatok megszervezését világi előadókkal, tanúságtevőkkel is és a szentségimádás minél gyakoribb lehetőségét templomaikban.

- Szükség van az élő, a kölcsönös érdeklődésen, figyelmen alapuló szeretetkapcsolatra a hívek és a pap között. A gyengeségek, bűnök megvallását az Egyházon belül, a bocsánatkérést igénylik.
- A közösség nehézségekkel küzdő tagjainak „hordozása” fontos lenne; konkrét segítségnyújtás és ima-háttér megszervezésével. Az egyházköztségbe érkező új tagokat nyitottan, szeretettel kell befogadni.
- A fiatalok számára a szexualitásról a test teológiája alapján kellene beszélni. A kölcsönös önjándékozás szépségéről és méltóságáról. Jó lehet hiteles házaspárok bevonása is.
- Lakóközösségeink rendezvényeihez, művészeti életéhez lehetne kapcsolódni; ezeken a nyitott alkalmakon érdemes a nem hívők számára is érdekes témákban igényes előadásokat, beszélgetéseket szervezni.
- Fontos feladata a papságnak a hívőkben az általános papság méltóságát tudatosítani, megerősíteni.

ÖSSZEFOGLALÁS

Jelen összefoglaló nem tekinthető reprezentatív forrásnak, de reméljük, hogy a Szentlélek segítségével mégis sikerült felismernünk néhány olyan szempontot, amelyek irányt mutathatnak nekünk. Érdekes tény az is, hogy a bekapcsolódó hívek és csoportok a szinodális folyamatot pozitívan értékelve elvárják a széleskörű tájékoztatást és különféle módokon maguk is folytatni akarják a megkezdett párbeszédet. A hívek többsége szívesen tehermentesítené papját a civil kompetenciákkal is ellátható gyakorlati és adminisztrációs feladatokban. Ezzel egyidőben várják, hogy pásztoruk legyen tájékozott a hétköznapi életet érintő kérdésekben és nyílt, őszinte, következetes és egyértelmű kommunikációval beszéljen az egyházköztség életével kapcsolatos terveiről. A hívek a tanítás szellemisége és a megnyilvánuló egyházi gyakorlat közötti ellentmondásokat egyre nehezebben viselik. Sokkal gyorsabban eldöntik, hogy szakítanak az Egyházzal, mint száz évvel ezelőtt. Az Egyháznak fel kell vállalnia egy új kommunikációs stílust, amely misztikus kincseinek újraértelmezését és gyakorlatba való ültetését jelenti. Például Szent Ágostonnak az istengyermeki szabadság megélésére vonatkozó összefoglaló mondata („szeress és tégy, amit akarsz”) a liberális szabadosság alternatívája lehet. A hagyományokra, megszokásokra, parancsokra és ószövetségi törvényekre építkező katekézis nem a szeretetre irányít, hanem a megfelelésre, amit maga Jézus is egyértelműen elítélt a farizeusi magatartás éles kritikájával. Az egyházmegyei civilektől érkezett reflexiók tükrözik papságunk állapotát. A társadalom túl gyorsan változik. A világ egyre kevésbé tekinti meghatározó közösségi hatással bíró tényezőnek az Egyházat. Ahhoz, hogy a III. évezred emberének spirituális igényeire hiteltérdemlő válaszokat adhassunk képzni kell papokat és híveket egyaránt. Hatékonyan a formálás csak kölcsönösen valósítható meg egy olyan egyházi környezetben, amelyet hiteles és közvetlen kapcsolatok jellemeznek.